

Sygn. akt II C 345/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Sławomir Łabuz

Protokolant: Tomasz Bałys

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 roku w Rybniku

sprawy z powództwa Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej (...) w C.

przeciwko G. H., A. H., E. H., G. M.

o zapłatę

- zasądza solidarnie od pozwanych G. H. (H.), A. H. (H.), E. H. i G. M. na rzecz powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w C. kwotę 74.381,59 zł (siedemdziesiąt cztery tysiące trzysta osiemdziesiąt jeden złotych 59/100) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 4 marca 2016 r.,
- w pozostałym zakresie umarza postępowanie,
- zasądza solidarnie od pozwanych G. H. (H.), A. H. (H.), E. H. i G. M. na rzecz powódki Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej (...) w C. kwotę 7.624,06 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: II C 345/15

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (...) w C. domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych G. H., E. H., A. H. i G. M. kwoty 77.385,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 6.05.2015 r. oraz kosztami zastępstwa procesowego. Powódka poniosła, iż w dniu 31.08.2009 r. pozwany G. H. zawarł z powódką umowę pożyczki i z tego tytułu uzyskał kwotę 98.000 zł. Celem zabezpieczenia spłaty pożyczki pozostali pozwani udzielili solidarnego poręczenia za zobowiązania wynikające z zawartej umowy. Z uwagi na fakt, iż pozwani nie wywiązali się ze spłaty zobowiązania powódka wniosła pozew.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 5.08.2015 r. Sąd uwzględnił powództwo w całości zasądzając solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 77.385,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 6.05.2015 r. oraz kosztami procesu.

Od nakazu zapłaty pozwani wnieśli sprzeciw domagając się jego uchylenia oraz oddalenia powództwa w całości. Zarzucili, iż zawarta umowa rażąco naruszyła prawa pożyczkobiorcy jako konsumenta przewidując wygórowaną prowizję. Pożyczka była pożyczką konsolidacyjną i powódka wykorzystwała ich trudną sytuację zawierając umowę na niekorzystnych warunkach. Pozwany nie uchylał się od spłaty regularnie regulując raty jednak ostatnia rata wyniosła

77.166,41zł. W chwili zawierania umowy pozwany G. H. zyskał zapewnienie, iż na sumę tę zostanie udzielona pożyczka z ratą po 1.000 zł jednak powódka odmówiła zawarcia kolejnej umowy pożyczki. Nadto zarzucili, iż powódka nie uwzględniła kolejnych wpłat pozwanego.

Pismem z dnia 6.11.2015 r. powód w związku z częściowym uregulowaniem należności cofnął powództwo w części tj. co do kwoty głównej i dochodzonych odsetek domagając się zasądzenia kwoty 74.506,75 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 7.11.2015 r. W pozostałym zakresie cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia.

Kolejnym pismem z dnia 3.03. (...) powód w związku z kolejnym częściowym uregulowaniem należności cofnął powództwo w części tj. co do kwoty głównej i dochodzonych odsetek domagając się zasądzenia kwoty 74.381,59 zł wraz z odsetkami od dnia 4.03.2016 r. W pozostałym zakresie cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia.

Sąd ustalił

Umową pożyczki z dnia 31.08.2009 r. nr 248/D/09/00 zawartą pomiędzy powódką a G. H., Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (...) w C. udzieliła mu pożyczki na jego wniosek z dnia 31.08.2009 r. w wysokości 98.000 zł na okres 60 - miesięcy do dnia 30.08.2014 r. na warunkach określonych umową oraz regulaminem stanowiącym załącznik do zawartej umowy. W pkt 4 strony zgodnie postanowiły, iż pożyczka przeznaczona jest na spłatę zobowiązań finansowych pożyczkobiorcy wynikających z 12 różnych umów szczegółowo tam wskazanych. Zgodnie z pkt. 5 umowy, pożyczka oprocentowana jest według zmiennej stopy procentowej ustalonej przez zarząd (...). W pkt 8 strony postanowiły, iż pożyczkobiorca zobowiązany jest do spłaty pożyczki wraz z należnymi odsetkami w terminie do dnia 30.08.2014 r. Spłata miała nastąpić w miesięcznych ratach płatnych zgodnie z planem spłaty stanowiącym załącznik do umowy. Zgodnie z pkt 17, w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki, należność z tego tytułu staje się w dniu następnym należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub części kapitału natomiast od wniesienia powództwa, od całości zadłużenia pobierane są odsetki wg stopy procentowej obowiązującej w danym okresie dla należności przeterminowanych. W pkt 20 Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa (...) w C. zastrzegła dla siebie prawo wypowiedzenia umowy z 30 – dniowym terminem wypowiedzenia i postawieniem pożyczki wraz z odsetkami w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku nieterminowej spłaty lub w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia pożyczki nie zostały dotrzymane (k. 4-5, k. 8).

Pożyczkę wypłacono 31.08.2009 r., data pierwszej spłaty przypadła 10.09.2009 r. natomiast ostatnia 60 rata przypadła na 30.08.2014 r. Miesięczna rata w wysokości 1.043,42 zł składała się z kwoty bazy oraz odsetek. Wszystkie raty ustalono w stałej wysokości 1.043 ,42 zł natomiast ostatnia 60 rata płatna 30.08.2014 r. miała wynieść 77.166,41 zł. Łącznie do spłaty wraz z odsetkami pozostawało 138.728,19 zł. (k. 73)

E. H., A. H., G. S. (M.) pisemnie poręczyli za zobowiązania wynikające z umowy pożyczki zawartej pomiędzy Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową (...) w C. a G. H. w dniu 31.08.2009r. nr 248/D/09/00. Zobowiązali się do zapłaty powyższej kwoty lub jej części powiększonej o należne odsetki, prowizje i inne koszty przysługujące (...) w związku z wykonaniem umowy na wypadek, gdyby pożyczkobiorca nie wykonał swojego zobowiązania. Poręczenia udzielili bezterminowo (k. 6-7).

Ustalona przez powódkę rata tj. 1.043,42 zł mieściła się w granicach możliwości finansowych pozwanego G. H., takie też kwoty były regularnie przez niego spłacane. W związku z ostatnią ratą w wysokości 77.166,41 zł, pozwany zgłosił się w sierpniu 2014 r. celem zawarcia kolejnej umowy pożyczki obejmującej ostatnią ratę. Powódka zobowiązała w związku z tym pozwanego do przedłożenia stosownych dokumentów w tym, aktualnego operatu szacunkowego nieruchomości która miała się stać zabezpieczeniem kolejnej pożyczki. Pozwany jednakże nie przedstawił wymaganych wszystkich dokumentów w tym operatu związku z czym, powódka nie zawarła kolejnej umowy pożyczki (k. 145).

Pozwany G. H. nie dokonał spłaty pełnej ostatniej raty oraz częściowej przedostatniej w związku z czym, powódka pismami z dnia 9.04.2015 r. bezskutecznie wzywała do zapłaty jego i pozostałych pozwanych (k. 9-16). Na dzień

20.08.2014 r. zadłużenie wyniosło 78.621,60 zł na które złożyło się zadłużenie w spłacie kapitału - 78.119,40 zł oraz zaległe odsetki umowne 62,60 zł.

Pozwany G. H. w okresie do dnia 6.05.2015 r. do 4.11.2015 r. dokonał na poczet zadłużenia następujących wpłat: dnia 7.05.2015 r. 1.000 zł, dnia 9.06.2015 r. kwoty 1.000 zł, dnia 9.07.2015 r. kwoty 1.000 zł dnia 10.08.2015 r. kwoty 1.000 zł dnia 10.09.2015 r. kwoty 1.000 zł i dnia 12.10.2015 r. kwoty 1.000 zł – łącznie 6.000 zł. (k. 108 – 131). Natomiast w okresie od dnia 15.12.2015 r. do dnia 15.02.2016 r. pozwany dokonał wpłaty łącznej 1.650 zł i tak 15.12.2015r. kwoty 250 zł, dnia 22.01.2016 r. kwoty 200 zł oraz dnia 15.02.2016 r. kwoty 1.200 zł (k 162).

Sąd zważył

Powódka wywodzi swe roszczenia z umowy umowy pożyczki z dnia 31.08.2009 r. nr 248/D/09/00 jaką zawarła z pozwanym G. H. oraz poręczenia z pozostałymi pozwanymi. Zgodnie z art. 353 § 1 k.c., zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Strona pozwana nie kwestionowała sposobu zarachowania wpłat pozwanych poczynionych przez powódkę, wysokości zobowiązania. Pozwani kwestionowali jedynie ważność samej umowy pożyczki zarzucając, iż powódka zapewniała pozwanego G. H. co do możliwości rozłożenia ostatniej raty kredytu na raty po 1.000 zł. Bezsprzeczne zaś pozostawało, iż pożyczkobiorca oraz poręczyciele nie wywiązali się z umowy.

W sprawie nie znajdzie zastosowania ustawa o kredycie konsumenckim. W chwili zawierania umowy pożyczki obowiązywała ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim. Zgodnie z art. 2 pkt 1) w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1) tejże ustawy, nie stosuje się jej do umów o kredyt konsumencki o wysokości większej niż 80.000 zł albo równowartości tej kwoty w innej walucie niż waluta polska. Skoro umowa opiewała na kwotę 98.000 zł zatem stosownie do postanowień ówczesnie obowiązującej ustawy nie miała ona zastosowania do umowy pożyczki jaką zawarły strony.

W chwili udzielania kredytu, obowiązywała ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Zgodnie z art. 29 ust. 1, umowa pożyczki lub kredytu, niezależnie od wartości pożyczki lub kredytu, powinna być sporządzona w formie pisemnej pod rygorem nieważności. W myśl zaś art. 36 ust. 1 ustawy, zasady udzielania pożyczek oraz ich spłaty określa m.in. statut kasy.

W sprawie bezsprzeczne pozostawało, iż pozwani E. H., A. H. i G. M. byli poręczycielami pożyczki i jako poręczyciele odpowiadali solidarnie z dłużnikiem (art. 876 kc w związku z art. 881 kc).

Zgodnie z zawartą z pozwanych G. H. mową, kwota pożyczka wyniosła 98.000 zł przy rocznej stopie oprocentowywania 9,75%, liczba rat wyniosła 60. Pożyczkę wypłacono 31.08.2009 r., data pierwszej spłaty przypadła 10.09.2009 r. natomiast ostatnia 60 rata przypadła na 30.08.2014 r. Miesięczna rata w wysokości 1.043,42 zł składała się z kwoty bazy oraz odsetek. Wszystkie raty były w wysokości 1.043 ,42 zł natomiast ostatnia 60 rata płatna 30.08.2014 r. pozostawała do spłaty w wysokości 77.166,41 zł. Łącznie do spłaty wraz z odsetkami pozostawało 138.728,19 zł. Początkowo powódka domagała się kwoty 77.385,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 6.05.2015 r.

W toku procesu pozwany dokonywał spłaty zadłużenia. Zgodnie z art. 451 k.c., wierzyciel zarachował wpłaty częściowo na poczet odsetek a w pozostałym zakresie na poczet kapitału. Wprawdzie pozwani nie wykazali by dokonali jakichkolwiek wpłat (art. 6 k.c.), jednakże okoliczność tą przyznała sama powódka wskazując dzień i datę wpłaconej kwoty oraz przedstawiając stosowny dokument. Naliczone od dochodzonej w pozwie kwoty 77.385,87 zł odsetki ustawowe za okres od dnia 6.05.2015 r. (od daty dochodzonej w pozwie) do dnia 6.11.2015 r. wyniosły 3.120,88 zł. (zgodnie z Dz. U. 14.1858 oprocentowanie wyniosła w tym okresie 8,00%). Wpłaconą przez pozwanego kwotę 6.000 zł powódka zaliczyła w pierwszej kolejności na świadczenie uboczne jakim były odsetki (6.000 zł – 3.120,88 zł = 2.879,12 zł) w pozostałej zaś części zaliczył na poczet należności głównej (77.385,87 zł – 2.879,12 zł = 74.506,75 zł). Natomiast w okresie od dnia 15.12.2015 r. do dnia 15.02.2016 r. pozwani dokonali wpłaty łącznie 1.650 zł i tak 15.12.2015 r. kwoty 250 zł, dnia 22.01.2016 r. kwoty 200 zł oraz dnia 15.02.2016 r. kwoty 1.200 zł. Odsetki od dochodzonej kwoty 74.506,75 zł za okres od dnia 7.11.2015 r. do dnia 3.03.2016 r. wyniosły 1.524,84 zł (zgodnie z Dz. U. 14.1858 oraz M.P.2016.46

oprocentowanie wyniosła 8,00% do 31.12.2015 r. następnie 5%). Wpłaconą kwotę (1.650 zł) powódka zarachowała w pierwszej kolejności na świadczenie uboczne - odsetki, w pozostałej części pomniejszono roszczenie główne (1.650 zł – 1524,84 zł = 125,16 zł oraz 74.506,75 zł – 125,16 zł = 74.381,59 zł). Konsekwentnie, powódka ograniczyła żądanie główne oraz odsetki. W tym też zakresie tj. co do cofniętego roszczenia Sąd na zasadzie art. 203 k.p.c. w zw. art. 355 k.p.c. umorzył postępowanie.

Zarzuty pozwanych co do nieważności umowy są bezzasadne. Powódka dokonywał spłat pożyczki w kwotach ustalonych i możliwych do rozliczenia po około 1.000 zł. Strona pozwana zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu nie wykazała by zawarta umowa była nieważna. Nie wykazała również by powódka zapewniła ją o możliwości rozłożenia na raty ostatniej wpłaty. Wręcz przeciwnie, z zeznań świadka wynikało, iż to z powodu bierności samych pozwanych nie doszło do zawarcia kolejnej umowy pożyczki albowiem nie dostarczyli wymaganych przez powódkę dokumentów tj. aktualnego operatu szacunkowego nieruchomości która miała się stać zabezpieczeniem kolejnego zobowiązania. Co więcej, wezwani do stawiennictwa pozwani G. i E. H. nie stawili się celem ich przesłuchania. Sąd zatem w tym zakresie nie mógł poczynić ustaleń.

Biorąc pod uwagę powyższe, na zasadzie art. 720 k.c., art. 876 kc w związku z art. 881 kc i ustawy z 14.12.1995 r. o Spółdzielczych Kasach Oszczędnościowo – Kredytowych Sąd orzekł jak w sentencji.

O kosztach orzekł na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. z późn. zm.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804). Na koszty złożyła się opłata od pozwu, wynagrodzenie pełnomocnika oraz opłata od udzielonego pełnomocnictwa.